

Motion

1979/80: 228

av Bengt Silfverstrand m. fl.

om beskattningen av ekonomiska föreningars medlemsavgifter till studieförbund

I svensk ekonomisk lagstiftning existerar Kooperationen enbart som en företagsform, den ekonomiska föreningen.

Detta innebär en viss definitionsmässig begränsning i lagen, eftersom de rikskooperativa företagen, trots att de är ekonomiska föreningar, inte enbart bedriver affärsmässig verksamhet. Dessa kooperativa företag – exempelvis KF, OK och HSB – har också en omfattande upplysnings-, studie- och fritidsverksamhet för sina medlemmar, skild från den affärsmässiga verksamheten. Denna icke-kommersiella verksamhet skall bedrivas enligt dessa företags stadgar och den överensstämmer i stort med den som bedrivs inom de från skatt befriade ideella föreningarna.

Genom kooperationsutredningens tillsättande och direktiven till denna kan man säga att samhället uppmärksammat de kooperativa företagens särart, att man både är ett företag och en folkrörelse. Bl. a. pågår en översyn av lagen om ekonomiska föreningar just nu i kooperationsutredningen.

Även om lagen om ekonomiska föreningar förändras finns det annan lagstiftning som missgynnar de kooperativa företagen i form av ekonomiska föreningar. Det gäller § 20 i kommunalskattelagen där det sägs att levnadsomkostnader inte är avdragsgilla. Till icke avdragsgilla levnadskostnader skall enligt punkt 1 i anvisningarna till denna paragraf också räknas "avgifter till kassor, föreningar, och andra sammanslutningar i vilka den skattskyldige är medlem". Avdragsrätten har prövats i åtskilliga rättsfall varvid en ytterst restriktiv praxis har utbildats. Den innebär bl. a. att ekonomiska föreningars avgifter till studieförbund inte är avdragsgilla, trots att lagen ursprungligen avsett enskilda personer.

Att detta får konsekvenser för de ovan nämnda kooperativa företagen kan belysas med Kooperativa förbundet (KF) och till förbundet anslutna konsumentföreningar. KF är medlem i ABF och tillhör detta studieförbunds grundare. Genom ABF bedriver förbundet en omfattande studieverksamhet. Denna är inriktad dels på en skolning av medlemmar och förtroendevalda i kooperativa och ekonomiska ämnen, i syfte att skapa förutsättningar för den demokratiska verksamheten i föreningar och förbund, dels på konsumentinformativa studier.

KF ingår som medlem i centralorganisationen ABF, och konsumentföreningarna är som regel medlemmar i lokala ABF-avdelningar. Enligt ABF:s stadgar beräknas medlemsavgifterna till centralorganisationen och de lokala ABF-avdelningarna med utgångspunkt från antalet primärmedlemmar i de

anslutna organisationerna. För KF:s del baseras avgiften på medlemsantalet i de anslutna konsumentföreningarna, f. n. 1 900 000.

KF:s avgift till ABF kommer att vara ca 570 000 kr. 1979/80 och 855 000 kr. 1980/81.

Genom att denna avgift inte är avdragsgill för KF tillkommer en direkt skatt (statlig plus kommunal) på drygt 60 procent. I kronor räknat blir det för verksamhetsåret 1979/80 342 000 kr. och för 1980/81 513 000 kr. i skatt.

Det kooperativa företaget hamnar på så vis mellan å ena sidan de andra företagsformerna, t. ex. aktiebolag, som i de fall de bedriver studieverksamhet tar upp detta som en direkt kostnad, ej skattepliktig, å andra sidan den ideella föreningen som är helt befriad från skatt.

En särskild avdragsrätt för ekonomiska föreningsars medlemsavgift till studieförbund torde enbart komma att omfatta de kooperativa företagen eftersom de är de enda som bedriver studieverksamhet och är anslutna till studieförbund.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi
att riksdagen hos regeringen begär en översyn av nu gällande regler
för beskattning av ekonomiska föreningsars medlemsavgifter till
studieförbund.

Stockholm den 16 januari 1980

BENGT SILFVERSTRAND (s)

HANS ALSÉN (s)

KARIN FLODSTRÖM (s)

OSKAR LINDKVIST (s)

MAJA OHLIN (s)

ROLAND SUNDGREN (s)